

Toimintakertomus 2021

Kielibuusti – Kansainväliset osaajat kotimaisten kielten taitajiksi

Sisällysluettelo

Yleistä	1
Hankkeen toteutus vuonna 2021	3
Henkilöstö	3
Hankehallinto, viestintä, talous; yleistä	4
Osakokonaisuus 1: Korkeakoulujen yhteistyö S2/R2-opetuksessa: kansallinen yhteistoimintamalli ja -alusta	5
Osakokonaisuus 2: Kielenoppimisen ja -opetuksen digitaaliset ratkaisut	6
Osakokonaisuus 3: Opetuksen ja ohjaamisen kielipedagogiset mallit	6
Osakokonaisuus 4: Kielenoppimispolut ja -mallit korkeakoulusta työelämään	7
R2-opetuksen ja -oppimisen kehittäminen	7
3AMK	8
Haaga-Helia-ammattikorkeakoulu	8
Laurea-ammattikorkeakoulu	9
Metropolia-ammattikorkeakoulu	11

Yleistä

Kielibuusti-hankkeessa kehitetään kotimaisten kielten koulutusta niin, että se vastaa tehokkaammin Suomeen rekrytoitavien ja maassa jo olevien kansainvälisten

osaajien suomen/ruotsin kielen taidon tarpeisiin. Hankkeessa keskitytään edistyneemmän taitotason koulutukseen.

Kehittämishanke on osa korkeakoulujen kansainvälisyysohjelmaa ja Talent Boost -toimintaa, ja sillä on opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) rahoitus vuosille 2021–2024.

Hankkeessa ovat mukana Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto, Haaga-Helia, Laurea ammattikorkeakoulu ja Metropolia ammattikorkeakoulu. Helsingin yliopisto (HY) ja Aalto-yliopisto (AY) koordinoivat hanketta ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä. (Jatkossa tässä tekstissä 3AMK = Haaga-Helia, Laurea ja Metropolia.)

Hanke on organisoitu seuraavasti:

- Hankkeella on johtaja, varajohtaja.
- Hankkeessa on neljä osakokonaisuutta (työpakettia), joilla kullakin on vetäjä.
- Molemmissa koordinoivissa yliopistoissa on projektikoordinaattori.
- Toteutuksesta vastaa sisäinen projektiryhmä, johon kuuluvat em. tehtäviä hoitavat henkilöt.
- Kussakin ammattikorkeakoulussa on vastuhenkilö ja sisäinen hankeryhmä.
- Ulkopuolisena neuvoa-antavana elimenä on ohjausryhmä, *(ei vielä kutsuttu koolle)*.

Osakokonaisuudet ovat

1. Korkeakoulujen yhteistyö S2/R2-opetuksessa: kansallinen yhteistoimintamalli ja -alusta*)
2. Kielenoppimisen ja -opetuksen digitaaliset ratkaisut
3. Opetuksen ja ohjaamisen kielipedagogiset mallit
4. Kielenoppimispolut ja -mallit korkeakoulusta työelämään

(* S2 = suomi toisena kielenä; R2 = ruotsi toisena kielenä.)

Kehittämistyön tuloksena syntyy valtakunnalliseen käyttöön

- yhteinen toiminta-alusta, jolla esitellään mm. opintotarjontaa ja oppimisen erilaisia välineitä ja joka helpottaa yksilöllisen opintopolun suunnittelua,
- digitaalisia oppimisen ja opettamisen välineitä,
- kielenoppimispolkuja ja -malleja,
- pedagogisia malleja opetuksen ja ohjaamisen tueksi,

- pohja yhteistyöverkostolle.

Hanketta ryhdyttiin luonnostelevaan loppuvuonna 2020 OKM:n aloitteesta. Helsingin yliopisto ja Aalto-yliopisto yhdessä laativat hankesuunnitelman, joka hyväksyttiin 3AMK:lla ja jätettiin ministeriölle maaliskuussa 2021. Hanke pääsi täyteen vauhtiinsa syyslukukauden alussa, kun hankkeen osakokonaisuuksien vetäjät aloittivat tehtävissään päätoimisina.

Hankkeen toteutus vuonna 2021

Vuosi 2021 oli hankkeen käynnistämivuosi. Ensimmäisenä vuonna painottuivat tavoitteiden asettaminen ja sisältöjen suunnittelu, tiedonkeruu, hankkeen hallinnollinen organisoituminen sekä sisäisen ja ulkoisen viestinnän käytäntöjen luominen. Lisäksi ryhdyttiin rakentamaan perustaa S2/R2-verkostoyhteistyölle.

Suunnittelu ja toteutus kulkivat hankkeen ensimmäisenä vuonna rinnakkain. Toteutuksessa edettiin kokeillen ja tehtyihin havaintoihin ja esiin nousseisiin tarpeisiin sukkelasti reagoiden. Kohderyhmiä osallistettiin kehittämistyöhön jonkin verran.

Ensimmäinen toimintavuosi osoitti, että korkeakoulujen S2/R2-toimijoiden väliselle monipuoliselle yhteistyölle on tarvetta ja kiinnostusta. Hankkeen valtakunnallinen aloitusseminaari järjestettiin joulukuussa. Se kokosi yhteen yli 140 opettajaa ja alan muuta toimijaa suomalaisista korkeakouluista. Koronatilanteen takia tilaisuus toteutettiin ainoastaan webinaarina.

Henkilöstö

Hankkeen johtajina toimivat alkuvuonna 2021 professori Jyrki Kalliokoski (HY) ja hankejohtaja Heidi Rontu (AY). Ronnun siirryttyä keväällä uusiin tehtäviin hankkeen johtajana jatkoi Kalliokoski. Hankkeen varajohtaja oli professori Salla Kurhila (HY).

3AMK-vastuuhenkilöinä toimivat lehtori Eevamaija Iso-Heiniemi (Metropolia), lehtori Kaarina Murtola (Laurea) ja kehityspäällikkö Riitta Yli-Tainio (Haaga-Helia).

Osakokonaisuuksista vastasivat lehtori Sanni Heinzmann (AY), yliopistonlehtori Lari Kotilainen (HY), yliopistonlehtori Johanna Komppa (HY) ja yliopistonlehtori Yrjö Lauranto (HY).

Projektikoordinaattorit Krista Heikkilä (HY), Jepa Piirainen (AY) ja Pasi Puranen (AY) aloittivat tehtävissään kesäkuussa. Puranen siirtyi uusiin tehtäviin syksyllä. (Projektikoordinaattorin rekrytointi AY:ssa saadaan päätökseen alkuvuonna 2022.) Viestintäassistentti Jenni Lintumäki (AY) aloitti lokakuussa.

Kukin korkeakoulu otti hankkeeseen muita työntekijöitä omien tavoitteidensa ja resurssiensa mukaisesti. Kesäkuusta alkaen hankkeessa työskenteli myös opiskelijoita osa-aikaisina tutkimusavustajina (HY).

Hankehallinto, viestintä, talous; yleistä

- Laadittiin hankesuunnitelma
- Rekrytoitiin hankkeen työntekijät: osakokonaisuuksien vetäjät, kehittämis- ja opetushenkilöstö, tutkimusavustajat, projektikoordinaattorit, viestintäassistentti
- Perustettiin sisäinen projektiryhmä vastaamaan hankkeen toteutuksesta
- Tuettiin hankehenkilöstön keskinäistä verkostoitumista yhteisessä vetäytymispäivässä 29.10.2021
- Otettiin hankkeen sisäisen viestinnän ja yhteistyön välineeksi käyttöön Teams-alusta
- Luotiin hankkeelle logo ja visuaalinen ilme
- Julkaistiin hankkeen verkkosivut (ml. julkaistiin blogikirjoituksia)
- Esiteltiin hanketta OKM:n koolle kutsumassa korkeakoulujen kansainvälisyysohjelman verkostojen Round Table -tilaisuudessa 27.5.2021 (vararehtori Hanna Snellman, HY)
- Keskusteltiin hankkeen etenemisestä OKM:n koolle kutsumassa Kielibuustin omassa Round Table -tilaisuudessa 5.11.2021 (AY, HY, 3AMK)
- Esiteltiin hanketta yliopistojen kielikeskusten johtajien verkostolle (FINELC) 23.4.2021
- Esiteltiin hanketta yliopistojen kansainvälisten asioiden päälliköille 16.11.2021

- Osallistuttiin HY:n kielikeskuksen Euroopan kielten päivän tapahtumaviikkoon suomen kielen näytetunnein (2) ja luennoin (1) 26.9.–2.10.2021
- Isännöitiin *Flerspråkighet i Norden* -asiantuntijaverkoston (FLIN) työseminaaria 2.–3.12.2021 (HY)
- Vastattiin OKM:n kyselyyn *korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen linjausten päivitystarpeista* elokuussa 2021
- Kommentoitiin *Helsingin työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton tiekartta 2021–2025* -luonnoksen S2/R2-toimenpiteitä lokakuussa ja joulukuussa 2021
- Järjestettiin hankkeen aloitusseminaari 10.12.2021. Päävastuun tapahtumasta kantoi osakokonaisuus 1.
- *HY: Yliopisto päätti määrärahan suuruudesta hankkeen koko loppukaudeksi*

Osakokonaisuus 1: Korkeakoulujen yhteistyö S2/R2-opetuksessa: kansallinen yhteistoimintamalli ja -alusta

- Kartoitettiin yhteistoiminta-alustan ja verkoston sisällöllisiä tarpeita ja mahdollisuuksia sekä hankekorkeakoulujen sisäisiltä että ulkopuolisilta tahoilta, ja luonnosteltiin alustan sisältöä tämän perusteella.
- Kerättiin teknistä taustatietoa ja yhteistyöverkosta alustan suunnittelun tueksi hankekorkeakoulujen eri yksiköistä, erityisesti Aalto-yliopistosta, sekä ulkopuolisilta tahoilta.
- Käynnistettiin S2/R2-verkostoyhteistyötä, koottiin yhteystietoja ja suunniteltiin toimintatapoja.
- Järjestettiin hankkeen valtakunnallinen aloitusseminaari 10.12.2021.
- Pehdyttiin saavutettavuusasioihin ja räätälöitiin Aallon asiantuntijoiden kanssa tammikuussa 2022 tuleva saavutettavuuskoulutus koko Kielibuustin henkilöstölle.
- Osallistuttiin *Interaktiivinen tekniikka koulutuksessa 2021* -konferenssiin.
- Osallistuttiin *Online Educa Berlin 2021* -konferenssiin.

Osakokonaisuus 2: Kielenoppimisen ja -opetuksen digitaaliset ratkaisut

- Kartoitettiin jo olemassa olevia digitaalisia kielenoppimisovelluksia ja eri toimijoiden käynnissä olevia hankkeita
- Käynnistettiin *ConLexis*-verkkosanakirjan (kollokaatiosanakirja) täydentäminen (koottiin asiantuntijaryhmä hankkeen alkuperäisestä tekijäryhmästä, kielikorpusten asiantuntijasta ja kielibuustilaisista; palkattiin 2 tutkimusavustajaa tekemään sanakirja-artikkeleita)
- Suunniteltiin digitaalista sovellusta ääntämisen itsearviointiin ja itsenäiseen opiskeluun (yhteistyössä Aalto yliopiston professori Mikko Kurimon tutkimusryhmän kanssa)
- Testattiin ja tutkittiin Enact-kielenoppimisovellusta (kieltä kulttuurin kautta) osana erillisrahoitteista ErasmusPlus-hanketta (yhteistyö: Newcastle University)
- Annettiin konsultoivaa pedagogista tukea *Revita*-hankkeelle (kielioppiin keskittyvä itseopiskelusovellus) sekä DigiTala-hankkeelle

Osakokonaisuus 3: Opetuksen ja ohjaamisen kielipedagogiset mallit

- Kehitettiin tilanne- ja teemälähtöistä kurssijärjestelmää, jossa korostuu opiskelijoiden oma toimijuus. Pilotoitiin opetusta HY:n henkilökunnalle suunnatuilla kursseilla.
- Käsikirjoitettiin ääntämisen opetuksen ja ohjaamisen videosarjaa opettajille
- Suunniteltiin videosarjaa arvioinnin tueksi opettajille
- Suunniteltiin ja kokeiltiin funktionaalisen kieliopin verkkokurssia
- Suunniteltiin tilanne- ja teemälähtöisen opetuksen työpaja opettajille (järjestetään alkuvuonna 2022)
- Osallistuttiin (HY) EU/ETA-maiden ulkopuolella lääketieteen tai hammaslääketieteen tutkinnon suorittaneiden pätevyityskoulutukseen liittyvän kielenopetuksen suunnitteluun

Osakokonaisuus 4: Kielenoppimispolut ja -mallit korkeakoulusta työelämään

- Kartoitettiin valtakunnallisella kyselyllä kotimaisten kielten koulutustarjonnan tämänhetkistä tilannetta kansainvälisille korkeakouluopiskelijoille ja henkilökunnalle. Julkaistiin osa tuloksista aloitusseminaarissa.
- Kartoitettiin, miten korkeakoulut esittelevät kotimaisten kielten opiskelua verkkosivuillaan
- Osallistuttiin Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen AFinLAN symposiumiin. Järjestettiin temaattinen *Kansainvälisten osajien kotimaisten kielten oppimisen polut, tuki ja haasteet* -työpaja yhteistyössä osakokonaisuuden 3 kanssa. Pidettiin esitelmiä.
- Kehitettiin työyhteisöille kielenoppimisen tukemisen mallia (ns. porrasmalli)
- Kartoitettiin HY:n kansainvälisten maisteriohjelmien S2/R2-opintojen tilannetta ja tarpeita tiedekunnittain. Keskustelutettiin aiheesta kv-ohjelmien johtajien yhteisellä foorumilla. Suunniteltiin pilotoitavaksi toimintoja vastaamaan tarpeisiin.

R2-opetuksen ja -oppimisen kehittäminen

- Kartoitettiin olemassa olevia R2-verkkomateriaaleja (liittyy WP2:n tavoitteisiin)
- Kartoitettiin, minkälaiselle R2-verkkomateriaalille olisi tarvetta: ääntäminen, kielioppi, kulttuuri
- Suunniteltiin *Papegojan*-itseopiskelusivuston kehittämistä Swedish-opetukseen soveltuvaksi (liittyy WP2:n ja WP4:n tavoitteisiin).
- Suunniteltiin alustavasti suomenruotsalaista kulttuuria käsittelevää MOOCia
- Kartoitettiin mahdollisuutta olla mukana puheentunnistamishankkeessa myös ruotsin osalta
- Suunniteltiin *Språkboost lärare online* -toiminnan pilotoimista, johon sisältyisi ohjausta ja lisäopetusta antavan etäopettajan päivitys ((liittyy kaikkien WP2:iden tavoitteisiin)

- R2-tiimin jäsenet osallistuivat WP:iden kokouksiin kokonaiskuvan hahmottamiseksi.
- Luotiin R2-yhteistyöverkostolle Teams ja viestittiin materiaaleista ym. Swedish-opetukseen liittyvistä aiheista.
- Suunniteltiin R2-osuutta ja sen rakennetta tulevalle alustalle

3AMK

Käynnistettiin 3AMK-yhteistyö säännöllisillä tapaamisilla.

Haaga-Helia-ammattikorkeakoulu

Hankehallinto, viestintä, talous

- Koottiin hankeryhmä s2-opettajista ja käynnistettiin yhteistyö.
- Osallistuttiin hanketyöryhmän palaveriin ja AFinLA-symposiumin hanketyöpajaan.
- Käynnistettiin 3AMK -tason yhteistyö s2 osalta.
- Vastattiin kyselyyn kotimaisten kielten koulutustarjonnasta kansainvälisille korkeakouluopiskelijoille ja henkilökunnalle 2021.
- Ammattilehdessä julkaistavan artikkelin kirjoitustyö yhteistyössä Tuula Jäppinen ja Johanna Komppa: "Buustia oppimiseen"
- Blogi Tuula Jäppinen: Haaga-Helian sidosryhmäjulkaisu eSignals
<https://esignals.fi/kategoria/kansainvalisyys/englanti-kaikkien-kieleksi-ratkeaako-tyovoimapula/#a5f295b7>

Osakokonaisuus 2: Kielenoppimisen ja -opetuksen digitaaliset ratkaisut

- Suunniteltiin ja laadittiin kurssivalintaa ohjaavat lähtötasotestit. Opiskelijat tekevät lähtötasotestit itsenäisesti, verkossa.
- Suunnittelutyö käynnistettiin tehtäväpankista uusintakokeisiin Exam-tenttiympäristöön.

Osakokonaisuus 3: Opetuksen ja ohjaamisen kielipedagogiset mallit

- Suunniteltiin ohjaavaa kurssia suomen oppimisen tueksi verkkoon (huomioiden kielitaidon eri osa-alueet). Käynnistettiin kurssin toteutustyö.

- Suunnittelutyö käynnistettiin kurssitarjonnasta vastaamaan B1-C1 -tason oppijoiden tarpeita.

Osakokonaisuus 4: Kielenoppimispolut ja -mallit korkeakoulusta työelämään

- Kartoitettiin kielitietoisien työharjoittelun vahvistamistarpeita.
- Käynnistettiin suunnittelutyö Laurean kanssa tiedonkeruusta työharjoittelussa esiin tulevista S2-oppimistarpeista.

Laurea-ammattikorkeakoulu

Hankehallinto, viestintä, talous

- Koottiin Laurean sisäinen projektiryhmä, johon kuuluu projektipäällikkö, neljä S2-opettajaa, kaksi substanssiopettajaa, digilehtori ja koulutussuunnittelija. Kokoonnuttiin säännöllisesti n. 2 krt / kk. Osallistuttiin Kielibuustin avauswebinaariin 10.12.2021 ja WP1-WP4-kokouksiin.
- Käynnistettiin 3AMK-yhteistyö, jossa kokoonnuttiin projektipäällikköiden kesken ja kartoitettiin yhteistyömahdollisuuksia. Sovittiin S2-opettajien yhteistyöstä. Sovittiin alustavasti myös yhteistyöstä kielitietoisien harjoittelumallista (restonomiopiskelijat) Haaga-Helian ja Laurean kesken.
- Vastattiin kyselyyn kotimaisten kielten koulutustarjonnasta kansainvälisille korkeakouluopiskelijoille ja henkilökunnalle 2021.

Osakokonaisuus 2: Kielenoppimisen ja -opetuksen digitaaliset ratkaisut

- Suunniteltiin varhaiskasvatuksen suomen oppimispolku opintojaksoon Professional Finnish for Early Childhood education (5 op). Opintojaksoa varten tuotettiin teksti-, kuva- ja äänimateriaalia Canvas-oppimisympäristöön.
- Päätettiin vahvistaa hoitotyön kirjaamis- ja raportointitaitoja kv-opiskelijoille Nursing Documentation -opintojaksolla. Tätä varten tutustuttiin rakenteisen kirjaamiseen Snowflake-ohjelmaan ja käynnistettiin materiaalien kokoamista.
- Laadittiin Vantaan kaupungille suunnitelma maahanmuuttajataustaisten hoitajien ammatillisesta S2-koulutuksesta ja simulaatiomallin hyödyntämisestä työpaikoilla, mutta tarjoustusta ei hyväksytty.

Osakokonaisuus 3: Opetuksen ja ohjaamisen kielipedagogiset mallit

- Hyödynnettiin Hoitosisu-hankkeen tuloksia Kielibuustin suunnittelussa.
- Päätettiin valmentavan koulutuksen (syksy 2021) 10:n sote-alan tutkinto-opintoihin päässeiden opiskelijoiden opintojen ja opintomenestyksen seurannasta (2022-2024). Tehtiin alustava opintoihin liittyvä tyytyväisyyskysely joulukuussa 2021 ja suunnitelma tulosten hyödyntämisestä.
- Pilotoitiin erillisiä kirjoittamisen pajoja S2-opiskelijoille syksyllä 2021. Pajoista ja muilta lehtoreilta saadun palautteen perusteella tarve akateemisen kirjoittamisen S2-ohjauksen tehostamiseksi ilmeinen. Pajojen kehittämiseksi suunniteltu kyselyä (toteutus 3/2022). Alustava tutkimuslupa saatu.
- Käynnistettiin Suomen kieli ja viestintä -opintojakson (5 op) kehittäminen. Pääosin verkkototeutuksena järjestetyllä opintojaksolla käsiteltiin muun muassa asiantuntijan esiintymistaitoa ja suullista viestintää sekä asiantuntijan kirjoittamistaitoa ja kirjoitusviestintää S2-näkökulmasta.
- Kehitettiin Suomen kielen näytöt -työtila Canvas-oppimisympäristöön sekä ruotsi koulusivistyskielenä -opiskelijoille että muille S2-opiskelijoille. Selkeytettiin näyttöprosessia, päivitettiin tehtäviä ja yhdenmukaistettiin arviointia. Lisäksi tiedotettu asiasta tutoropettajia ja kielen ja viestinnän opettajia.

Osakokonaisuus 4: Kielenoppimispolut ja -mallit korkeakoulusta työelämään

- Suunniteltiin ns. Väylämallia sosionomiopiskelijoille. Mallia markkinointiin toisen asteen ammatilliseen koulutukseen. Mallissa opiskelijoille tarjotaan tukea suomen kieleen ja amk-opintoihin liittyvään kirjoittamiseen. Tavoitteena, että väyläopintojen aikana opiskelijat saisivat riittävästi suorituksia ja pääsisivät siten tutkinto-opiskelijoiksi.
- Tutustuttiin Laurean Avainkumppanuus-konseptiin ja päätettiin tuoda kielitietoisuutta mukaan avainkumppanuusmalliin Kielitietoisen työyhteisön portaat -mallin avulla.
- Suunniteltiin restonomiopiskelijoiden harjoittelun kehittämistä mm. Bar Laurean -oppimisympäristössä ja muussa harjoittelussa S2-näkökulmasta.

Metropolia-ammattikorkeakoulu

- Osallistuttiin WP3- ja WP4-tapaamisiin ja AFinLAN symposiumiin. Pidettiin esitelmä “S2-tuki Metropoliaassa” *Kansainvälisten osaajien kotimaisten kielten oppimisen polut, tuki ja haasteet* -työpajassa. (WP3, WP4)
- Osallistuttiin Kielibuustin aloitusseminaariin ja ryhmätyön fasilitointiin. (WP1)
- Kartoitettiin Metropolian S2-opetustarjontaa eri osaamisalueilla S2-opettajien ja kansainvälisistä asioista vastaavien henkilöiden kanssa, selvitettiin S2-opetuksen haasteita ja tarpeita. Suunniteltiin niiden pohjalta Kielibuustin tavoitteita ja resursointia Metropoliaassa.
- Perustettiin Metropolian S2-opettajien koordinaatioryhmä ja käynnistettiin S2-opettajien yhteistyö. (Yleistä)
- Käynnistettiin S2-opetuksen integrointia sairaanhoitotyön tilauskoulutuksiin.
- Suunniteltiin kielikummitoimintaa yhteistyössä sosiaalialan tutkinnon kanssa, laadittiin kielikummitoiminnan opetussuunnitelmakuvaus ja –ohjeistus. Aloitettiin pilotti (mukana 8 kielikummiä sosiaalialan opiskelijoista ja 10 kummiopiskelijaa). (WP3, WP4)
- Suunniteltiin uusia S2-opintojaksoja erityisesti edenneemmille opiskelijoille. Pilotoitettiin seuraavat opintojaksot verkkototeutuksina: Suomen kielen YKI-keskitason harjoituksia (B1), 2 op ja Asiantuntijatyön suomi 2 (B1-B2), 5 op. Laadittiin edistyneemmän tason opetusmateriaalia. (Yleistä)
- Lisäksi tarjottiin kaikille Metropolian opiskelijoille yhteisiä S2-opintoja etä- ja hybriditoteutuksina (Suomi 1 (A1.2) 5 op, Suomen kielen YKI-perustason harjoituksia (A1) 2 op, Suomi 3 (A2.1-A2.2) 5 op ja Puhutaan suomea (A2-B1) 3 op.) (Yleistä)